

NOTA AAN DE LEDEN VAN DE VLAAMSE REGERING

Betreft: Voorontwerpbesluit van de Vlaamse Regering houdende de regels voor de erkenning en subsidiëring van een partnerorganisatie als Vlaams Instituut voor de Eerste Lijn

Principiële goedkeuring

Bijlagen:

- het voorontwerpbesluit van de Vlaamse Regering houdende de regels voor de erkenning en subsidiëring van een partnerorganisatie als Vlaams Instituut voor de Eerste Lijn;
- de beleidsvisietekst "een geïntegreerde zorgverlening in de eerste lijn";
- het advies van de Inspectie van Financiën van 19 november 2018;
- het begrotingsakkoord van 17 december 2018.

1. INHOUDELIJK

Op 16 februari 2017 werd de conferentie eerstelijnszorg "Reorganisatie van de eerste lijn in Vlaanderen" georganiseerd.

De bijhorende beleidsvisie werd door de Vlaamse Regering aangenomen op 17 februari 2017.

In de beleidsvisie wordt aangegeven dat een overkoepelend instituut voor alles wat de eerste lijn in Vlaanderen aanbelangt, noodzakelijk is om gegevens te kunnen delen, kennis te verzamelen, projecten te ontwikkelen, coördinatie en ondersteuning te bieden voor en tussen de verschillende regionale zones en eerstelijnszones.

Vanuit dit instituut krijgt de eerste lijn een centraal aanspreekpunt en een ruimte voor dialoog met het beleid en met de actoren onderling. Het instituut moet in staat zijn proactief te kijken naar veranderingen in het landschap van zorg en welzijn en daar adequaat op in te spelen teneinde een kosteneffectieve, efficiënte en kwaliteitsvolle gezondheidszorg te ondersteunen met tevredenheid van patiënten en zorgaanbieders.

Op 4 en 5 juli 2018 definieerde een breed palet aan zorg- en welzijnsactoren samen met het Agentschap Zorg en Gezondheid en het kabinet Vandeurzen de krijtlijnen van het op te richten Vlaams Instituut voor de Eerste Lijn.

De 13 beschreven opdrachten uit de beleidsvisietekst werden op een logische en coherente manier samengebracht in 6 hoofdopdrachten:

- het ontsluiten en samenbrengen van informatie en data en die op een actieve manier ter beschikking stellen aan alle actoren in de eerste lijn;
- het ontwikkelen van empirisch onderbouwde strategieën, methodieken en implementatietools voor de ondersteuning van de organisatie van de eerstelijnszorg;
- het adviseren, coachen, vormen en sensibiliseren van de zorgaanbieders van de eerste lijn;
- het stimuleren van innovatie in de eerste lijn;

- het bijdragen tot en opvolgen van toegankelijkheid en kwaliteit van de eerstelijnszorg in het Vlaamse Gewest en het tweetalige gebied Brussel-Hoofdstad;
- het adviseren van de Vlaamse Gemeenschap.

Er werd afgesproken dat voor de uitvoering van al haar opdrachten, VIVEL in een voortdurende interactie samenwerkt met de vele zorgactoren in Vlaanderen, de toekomstige zorggraden van de eerstelijnszones, de regionale zorgplatformen en de Vlaamse overheid. Waar nodig en wenselijk betreft VIVEL ook andere stakeholders en de burger bij haar activiteiten.

Ook de samenstelling (governance) van het VIVEL werd tijdens deze twee dagen door de deelnemers in consensus bepaald. Er werd voor gekozen om te werken via 7 clusters van actoren in zowel de algemene vergadering als de raad van bestuur. In het bestuursorgaan worden de clusters aangevuld met 2 onafhankelijke leden.

Er werd ook afgesproken dat de betrokken actoren zich engageren voor het schrijven van de statuten, zonder betrokkenheid van de overheid hierin gezien de vrijheid van vereniging.

De Vlaamse Regering stemde in met de governance en voorwaarden tot oprichting en erkenning van VIVEL op basis van de mededeling "Stand van zaken reorganisatie eerstelijns: oprichting Vlaams Instituut Eerste Lijn" van 14 september 2018.

Hierna werd aan de leden van het Samenwerkingsplatform Eerstelijnsgezondheidszorg (aangevuld met welzijnsactoren en lokale besturen) gevraagd om personen aan te duiden die zullen zetelen in de algemene vergadering en in de raad van bestuur van VIVEL. De oproep voor de onafhankelijke leden gebeurde via de koepelorganisaties die deze oproep verspreidden via hun netwerk. Twee kandidaten boden zich bij het Agentschap Zorg en Gezondheid aan als onafhankelijk lid. Met hen werd een gesprek gevoerd over hun kandidatuur en in samenspraak met hen bepaald wie kandidaat-voorzitter wordt. Hun effectieve benoeming gebeurt door de algemene vergadering van VIVEL.

Dit BVR regelt de erkenning van dit Vlaams Instituut voor de Eerste Lijn als partnerorganisatie onder het decreet van 3 maart 2004 betreffende de eerstelijnsgezondheidszorg en de samenwerking tussen de zorgaanbieders, artikel 14, zoals vervangen bij het decreet van 20 maart 2009.

De erkenning wordt voor 2 jaar toegekend maar een nieuw uitvoeringsbesluit zal opgemaakt worden in het kader van het nieuw eerstelijnsdecreet.

Artikelsgewijze bespreking

Artikel 1

Dit artikel bevat een opsomming van definities die verder gebruikt worden in het ontwerp BVR.

Artikel 2

Dit artikel bepaalt dat er slechts één partnerorganisatie VIVEL kan worden erkend door de toepassing van artikel 14 van het decreet van 3 maart 2004.

Artikel 3

In dit artikel worden de opdrachten van het VIVEL opgenomen. Deze zijn volledig geënt op de reeds voorgestelde opdrachten. Aangezien de Brusselse context een specifieke aandacht vereist, wordt ook gesteld dat bij de uitvoering van de opdrachten rekening moet gehouden worden met deze specificiteit.

De mogelijkheid wordt gelaten aan de minister om de opdrachten nader te preciseren indien de huidige omschrijving te ruim/onduidelijk zou worden ervaren door VIVEL.

Artikel 4

Bij de inwerkingtreding van dit BVR wordt het Samenwerkingsplatform Eerstelijnsgezondheidszorg opgeheven. Dit was ook aangekondigd in de beleidsvisietekst. De opdrachten die werden toegekend aan het Samenwerkingsplatform worden overgenomen door VIVEL.

Het is belangrijk dat de betrokkenheid en de stem van alle stakeholders wordt gegarandeerd voor de strategie van VIVEL. Daarom werd in dit artikel gesteld dat het VIVEL periodiek moet samenwerken met een brede groep van actoren bestaande uit het huidig Samenwerkingsplatform, aangevuld met nog een aantal ontbrekende actoren, vooral uit het welzijnslandschap en lokale besturen.

Met "vertegenwoordigers van de samenwerkingsstructuren in de eerste lijn" wordt verwezen naar de voorlopige zorgraden en de regionale zorgplatformen. Deze kunnen niet letterlijk in het voorontwerpbesluit opgenomen worden omdat er nog geen regelgeving voor goedgekeurd is. De voorlopige zorgraden zijn samengesteld uit zorg- en welzijnsactoren en de lokale besturen. De regionale zorgplatformen worden samengesteld uit netwerken op regionaal niveau en vertegenwoordiging van de zorgraden.

Bij de erkenning van de zorgraden ter uitvoering van het nieuw eerstelijnsdecreet, zullen de huidige SEL en LMN-structuren ophouden te bestaan. Er zal nagegaan worden hoe hun werknemers kunnen ingezet worden voor de ondersteuning van de zorgraden.

Artikel 5

Hierin wordt de samenstelling van de algemene vergadering van VIVEL voorgesteld. De verhouding van de leden wordt verdeeld in 7 clusters waarmee wordt getracht om een representatieve weerspiegeling te geven van stakeholders van de eerstelijnszorg. De geestelijke gezondheidszorg is betrokken door 1 vertegenwoordiger in de cluster welzijn en 1 vertegenwoordiger in de cluster zorg.

Artikel 6

De raad van bestuur van VIVEL streeft een gelijkaardige samenstelling als zijn algemene vergadering na, aangevuld met 2 onafhankelijke leden. Één van de onafhankelijke leden wordt verkozen als voorzitter. De onafhankelijkheid is belangrijk gezien de verscheidenheid aan (eerstelijns)actoren. Deze onafhankelijke leden kunnen logischerwijs geen academici zijn aangezien deze laatste tot de cluster "Vlaamse expertisecentra" behoren.

Artikel 7

Het VIVEL wordt erkend voor maximum 2 jaar. De periode wordt in dit uitvoeringsbesluit relatief kort gehouden omdat dit BVR het VIVEL wil toelaten om zich op te richten, personeelsleden aan te werven en te starten met de opdrachten die snel ondersteuning kunnen bieden aan de (toekomstige) Zorgraden. In het nieuw eerstelijnsdecreet wordt het volledig hervormingstraject in de eerste lijn geregeld en zal het VIVEL ook als partnerorganisatie erkend worden voor een langere periode. De overname/continuering van de erkende partnerorganisatie wordt ook via de overgangsbepalingen van het nieuw eerstelijnsdecreet verzekerd.

Artikel 8

In dit artikel worden de voorwaarden opgenomen waaraan voldaan moet worden om erkend te worden.

Artikel 9

Dit artikel regelt de toekenning van de erkenning indien er meerdere kandidaten zijn die voldoen aan de voorwaarden die gesteld worden in artikel 8.

Artikel 10

In dit artikel wordt bepaald hoe de erkenningsaanvraag moet ingediend worden.

Artikel 11

Dit artikel regelt de procedure voor de weigering of toekenning van de erkenning. Indien een erkenning wordt geweigerd, wordt hiervoor een motivatie gegeven alsook de mogelijkheid tot bezwaar.

Artikel 12

Dit artikel beschrijft de voorwaarden voor VIVEL om erkend te blijven. Hiervoor moeten zij elke wijziging aan de statuten meedelen, de vermelde opdrachten uitvoeren en verslaggeven aan het Agentschap Zorg en Gezondheid. Deze verslaggeving bevat jaarlijks een activiteiten- en financieel verslag dat moet worden goedgekeurd door het Agentschap. Elk jaar dient er ook een actieplan te worden opgemaakt dat door het Agentschap moet worden goedgekeurd. Hierdoor wordt verzekerd dat de uitvoering van de opdrachten, en de prioritering hierin, in lijn ligt met het beleid dat wordt gevoerd.

Artikel 13 tot 15

In deze artikelen worden de voorwaarden en procedure voor de verlening (of weigering van de verlenging) voorzien. De erkenning kan verlengd worden tot maximaal de duur van de oorspronkelijke erkenning (2 jaar) en is aansluitend op de lopende erkenning. De overname/continueren van de erkende partnerorganisatie wordt via de overgangsbepalingen van het nieuw eerstelijnsdecreet verzekerd.

Indien de verlening van de erkenning wordt geweigerd, wordt dit gemotiveerd en is een bezwaarprocedure mogelijk. Deze bezwaarprocedure wordt ook beschreven.

Artikel 16

Wanneer VIVEL niet meer voldoet aan de voorwaarden kan de administrateur-generaal het VIVEL schorsen of de erkenning intrekken. De procedure hiervoor wordt beschreven in dit artikel.

Ook een bezwaarprocedure is hierin voorzien.

Indien er effectief wordt overgegaan tot schorsing of intrekking van de erkenning, wordt ook een remediëeringsplan voorzien zodat VIVEL de tijd krijgt om terug aan de voorwaarden te voldoen.

Artikel 17

Dit artikel beschrijft de procedure voor het intrekken van de erkenning op vraag van VIVEL.

Artikel 18

Om in aanmerking te komen voor subsidiëring moet VIVEL voldoen aan de erkenningsvoorwaarden en moet ze een boekhouding bijhouden zoals dit voorzien is in sectoren van het beleidsdomein Welzijn, Volksgezondheid en Gezin.

Artikel 19

Dit artikel bepaalt het jaarlijks subsidiebedrag van VIVEL.

Artikel 20

Dit artikel regelt de uitbetaling van de subsidie.

VIVEL ontvangt maximaal 90% van de subsidie als voorschot. De voorschotten worden in vier gelijke schijven uitbetaald. De eerste schijf wordt zo snel als mogelijk na vastlegging van de subsidie uitbetaald. Het saldo van de subsidie wordt uitbetaald nadat het Agentschap het financieel verslag heeft goedgekeurd.

Artikel 21

Dit artikel stelt dat de subsidie van VIVEL wordt gekoppeld aan de afgevlakte gezondheidsindex en stelt dat het bedrag jaarlijks bij overschrijding van de spilindex wordt geïndexeerd.

Artikel 22

In dit artikel wordt de inhoud en de timing van de jaarlijkse rapportage beschreven; met name het financieel- en inhoudelijk verslag en het actieplan.

Artikel 23

Hierin worden de voorwaarden voor reservevorming opgenomen. Reservevorming kan maar mag per werkingsjaar niet meer bedragen dan 10% van het geïndexeerde subsidiebedrag. De aanwending van de reserve dient bij te dragen tot de realisatie van de opdrachten. Bij intrekking van de erkenning wordt de reserve ingebracht bij de vereffening van de subsidie.

Artikel 24

Dit artikel regelt de terugvordering (of niet uitbetaling) van het bedrag wanneer het totaal van de gemaakte kosten niet het volledige subsidiebedrag dekt.

Artikel 25

Hierin wordt gesteld dat het Agentschap Zorg en Gezondheid belast is met de aansturing van de werking van VIVEL en de controle op de naleving van de erkennings- en subsidievoorwaarden.

Om een goede evaluatie /opvolging te garanderen, kan het Agentschap alle gegevens opvragen en wordt voorzien dat er voldoende overlegmomenten met VIVEL zijn.

Er wordt ook een terugvorderingsmogelijkheid opgenomen indien zou blijken dat het subsidiebedrag te hoog zou zijn of wanneer de opdrachten onvoldoende zijn uitgevoerd.

Artikel 26

Hierin wordt aangegeven dat de Zorginspectie van het Departement Welzijn, Volksgezondheid en Gezin belast is met het toezicht op de werking van VIVEL.

Artikel 27

Conform de beleidsbeslissing die hierboven staat beschreven, wordt het Samenwerkingsplatform Eerstelijnsgezondheidszorg opgeheven. Hun inbreng wordt verzekerd door een gelijkaardige samenstelling, met aanvulling van een aantal ontbrekende (welzijns)actoren te betrekken bij de strategische beslissingen. Zie hiervoor artikel 4.

2. WEERSLAG VAN HET VOORSTEL OP DE BEGROTING VAN DE VLAAMSE GEMEENSCHAP

De subsidie op jaarbasis bedraagt 650.000 euro.

In de voorstellen m.b.t. begroting 2019 zijn op basisallocatie GD318 van het begrotingsartikel GE0-1GDD2KA-WT voldoende middelen opgenomen om dit te financieren.

De opdrachten van het VIVEL hebben tot gevolg dat het Samenwerkingsplatform Eerstelijnsgezondheidszorg ophoudt te bestaan. Het project éénlijn.be en het Vlaams Expertisepunt Mantelzorg zullen opgaan in het VIVEL.

Het bedrag van 650.000 euro is inclusief de financiering van 150.000 euro die voorzien wordt aan het Vlaams Expertisepunt Mantelzorg aangezien hun werking integraal wordt opgenomen door VIVEL bij de opstart in 2019.

Aangezien het de bedoeling is om ook de werking van éénlijn.be te integreren in VIVEL, zullen ook de middelen (maximaal 799.999,00 euro) hiervoor overgaan. De evaluatie van éénlijn.be zal afgerond worden in het voorjaar van 2019. De effectieve inkanteling binnen VIVEL is voorzien in 2020.

Het gunstig advies van de Inspectie van Financiën werd verleend op 19 november 2019. Het begrotingsakkoord werd verleend op 17 december 2018.

3. WEERSLAG VAN HET VOORSTEL OP DE LOKALE BESTUREN

Dit besluit heeft geen invloed op het personeel van de lokale besturen en ook niet op hun uitgaven of investeringen.

De Vereniging van Vlaamse Steden en Gemeenten is als steunpunt en belangenbehartiger van de lokale besturen wel lid van zowel de algemene vergadering als van het bestuursorgaan van VIVEL.

4. WEERSLAG VAN HET VOORSTEL OP HET PERSONEELSBESTAND EN DE PERSONEELSBUDGETTEN

Er is geen impact op het personeelsbestand en ook niet op de personeelsbudgetten.

5. KWALITEIT VAN DE REGELGEVING

Reguleringsimpactanalyse

Er werd geen reguleringsimpactanalyse gevraagd aangezien voor het besluit geen vrije beleidsruimte bestaat:

- de Vlaamse Regering nam de bijhorende beleidsvisie aan op 17 februari 2017;
- de Vlaamse Regering stemde in met de governance en voorwaarden tot oprichting en erkenning van VIVEL op basis van de mededeling "Stand van zaken reorganisatie eerstelijns: oprichting Vlaams Instituut Eerste Lijn" van 14 september 2018.

Wetgevingstechnisch en taalkundig advies

Het bijgaand voorontwerpbesluit werd aangepast aan het wetgevingstechnisch en taalkundig advies nr. 2018/517 van 21 november 2018.

6. VOORSTEL VAN BESLISSING

De Vlaamse Regering beslist:

1. haar principiële goedkeuring aan het bijgaand voorontwerpbesluit van de Vlaamse Regering houdende de regels voor de erkenning en subsidiëring van een partnerorganisatie als Vlaams Instituut voor de Eerste Lijn;
2. de Vlaamse minister, bevoegd voor Welzijn, Volksgezondheid en Gezin, te gelasten over voornoemd voorontwerpbesluit van de Vlaamse Regering, vermeld in punt 1°, het advies in te winnen van de Raad van State, met verzoek het advies mee te delen binnen een termijn van 30 dagen, met toepassing van artikel 84, §1, eerste lid, 2°, van de gecoördineerde wetten op de Raad van State.

Jo VANDEURZEN
Vlaams minister van Welzijn,
Volksgezondheid en Gezin